

аднак, не відома для чого, інкасувати готи термін, як "імперія сесії" і наслідки сама сумисічна з своєю видумкою: є також-ж правою мін. ножам пакаць імперія бывше — інгушіїнії. (1) бывшием, бо в яго згадуванні (2) штани... і панчас; за у винку гла буде абсурд. Гетиє згадуванням інгушіїнії з омалью адресою винтиле у винним крестуку не аби ягода і фіолетка і венометри.

Усі ці найбільші підприємства мають на мене зависіння, що мандрівальні агентства, які вже у самій країні і самі здають вигоди якінці, і пускай ж бодай іх прізвищі для мене незадуваніми. У галузі яким-небудь діяльністю. Бюджетним методом, який з найбільш ласкавими спосабами розподіляє економічну діяльність, та вже у вночінні таїній распорядоуванням у марксистській кірунку. Дагуту, як найбільші варіантами народницької статистики, узявши, якож аділітів і у тарифізації і низки тихінших літаків матеріальної праці, якіх кутка можна буде надібонця, які праця віддає самога методу. Але потрібна разом з тим добра наукову криївку як самога методу, так і способом якої уживанням, асабілів патріотична творчістьна витримання марксистської криївки, якакої ужиненій умовами разибівця наукової думки і праці.

A. C. MOLLER.

Яшчэ раз аб тэорэтычнай і методолёгічнай блытаніне А. Смоліча

Ліст А. Смольчы—У рэдакцыю часопісі «Валішавік Беларусі»—прымушае нас яшчэ раз заставіцца на той багатын аўтара, якою си запануе, як сяло працу—«Організацыя селянскай гаспадаркі ў раёнах Цэнтральнай Беларусі»—так і абараняючы ярымую недадатковальцівлюючай, замыкаемай ліст.

Інкавід, што аўтар «Організацыйны сялянскі гаспадаркі у р-нах Цэнтр. Беларусі»—з аднаго боку, сам «захаваў» і «захавае іншага запан» у гэтай працы, а таксама лічыць, што «яшчэ больш іх (заган—Н.) прынёшо» для яго «изазуванняў», а з другога боку—інкавід злакнівае яго ўсе «недахвады» таумачанія обектычнымі ўмовамі.

Што об'єктивним умовам (або, як їх називає А. Слоніч) умовам праці і характером матеріалу можна додати "вимушенні", а па сутинації адмовінца ад усіяких умов, наявних у гта-матеріалі вимоги роз'їдуться з Слоніч не вадзяму.

Смолян зияялесща толкы ахыраға гетара методологиялық базалы. Азакуочы ягоңиевинимүті, і нәжадының нарат лінгвиста, үз існұмчылар төрөттіліктерінің методологиялық базалары, бе апопоній-на яго думсы—“прымитынды”. Калы усе існұмчылар методологиялық “шаблонь” (выраз плизьеу в Смоляча) “прымитынды” і калы характер матараптар аттамаудың “шартаны” і “недахыты” праны то дақылдыс затарлатаға: Чаму-ж у Вас аттамаудың тақтадағанда

А нітто Ваш матар'ял, сабраны прац „атмисловас дасьледаваньне“, мае шмат заган, як гэта бясспрэчны.

У нашій речінці, яку А. Смоляч, праця це її набор злых (прауда, агульних і несугучанів) "фраз" і "алімасловий" бліганий, жадає позбавіць аутарыту, быває скажана:

!!! Кіласнің ү бозы (пры разглаже айыру «организация дасылданыны»—*N*) аздуғының нарихтоукі *и* выражена пайкұвога панаходу да досыту. Так, распрацоуказ азалин масштаб статистикі, на падесте якіх і білік висказани аутарам ориментыронынчы рашені, иразделенісін ўжо насыла білдікеттік-атрибуттың дасылданыны (як-же *Вы* А. Смолькі ориентация ипохиясе? — *F. u.*), а унында чагол дасылданыны гасиптаркі размер-каналын пәнжік рабынан айым ву робын, а унында:

I	район — классификации	34 классификации
II	"	20 "
III	"	6 "
IV	"	6 "

Аб цього А. Смоля у своєму листу не обмежився і одним членарозыгнанними

На якому, наприклад, працівнику робляться орнаменти—на ріжни, воласьці, вескі, гасанів і т. ін.

Чому були усуні толькі прасплюснини (чи, як їх А. Смоліч називає— „шиуруванні“) всікі, а обмежені іншими формами землякарства?

На гэтай запыткіні А. Смоляч адказаў ім змозга бо віякан прынцыпавай орыентацыі ў чым было наядрахтана, а уся гэтая спрэка была аддана на вырашэнне пасобных рэйстравараў, студэнтаў 1-га курсу, якія ні аб бюджетным даследаванні, ні ў сінхронізованым спосабе нічога не ведалі.

У виходу такої організації дасьледування і атрумсації матар'я, аб чікі сам-
датар (на гілічка на яго катаричнині амалукінні у листу) кажа: «сирод викар-
истайх матар'яш шматякія не злаванінні кават голім скромним вимаганынім да-
гінній сільскайвінні (?) акцеты, прычина малой падрхтуванасці прынайм'ю» (ст. 23—
24, падж. 16, лінія 13—14).

А, например, аб Лейпцигской воласың аутар жақта што тут, *насупроцъ* таго, што мы бачымы у Самахинийской воласың, дәслекшебапы, кале не зәстәмия дык таболи бедилесе гаспидаръ (ст. 24, панккесемнән нами—).

Аб Ляскавіцкай воласці на ст. 26 гаворыща, што „ў гэтай воласці былі ўзяты, відаць (?) крыху (?) буйнейшыя гаспадаркі, якія, магчыма (?) хаваюць свае сапраўдныя разымеры” (падкрэсл. нами, Р.Ю.). І шмат яшчэ падобных да гэтага сцвярджэнняў аўтара можна было б прывесці, але спадзяўмся, што сумленнасць полемічных прысьмаў А. Смоліча і гэтым даказана.

Што ж гэта? Выхоўці, што „калі на клетцы сланя прачытаеш надпіс: „буўвал”, —ня вер вачам сваім”?

Адзначаючы ў нашай рэзэнзіі якасць „адмісіўца” сабранага матар’ялу, мы яшчэ дадаём: „Ни кожуны ўжо налагодзіў аб недастатковай колькасці матар’ялу для выканання пастаўленай аўтарам задачы, па б гаспадарках ні ў якім разе ня можна чыніць толькі расчынаванне, але і даць пават прыблізны характарыстыкі організацыйных тыпуў сялянскіх гаспадаркі”.

Адчувваючы, што гэта іменіні так, А. Смоліч у сваім лісту папраўляеца тым, што вызначае яшчэ раз задачы свае працы — „Організ. сялян. г-кі ў раёнах Цэнт. Беларусі”, — падзначаючы іх да характеристыкі зробленага расчынаванія.

Так, ен піша: „Задачай майі працы было даць *аналіз важнейших географічных (раённых) тыпаў сялянскай гаспадаркі Цэнт. Беларусі* на падставе бюджетных матар’ялаў”.

Як бачым, „пытанніе аб раённых тыпуах сялянскай гаспадаркі і іх географічным размышліні” ўжо падмінісці толькі „аналізам” ніяма ведама адкуль зьявіўшыхся „раённых тыпаў”. Але гэта яшчэ ня ёсць.

Далей аўтар робіць географічную „увязку” гэтых „важнейших географічных (раённых) тыпаў” при дапамозе „грубай схемы расчынавання Цэнт. Беларусі на даных за 1916 год” (падкр. намі — НН).

Ни кожуны ўжо аб лёгчайнай навытырмінасці падобных мэтавых вызначэніў А. Смоліча, кідаеца ў вочы яго тэрмінолёгічнае блытапія і таўтолёгія, як-то: географічны (раённы) тып і зноў-ткі, яго географічные размышлініе (?)», а таксама ўвідзіц гэтых географічна-раённых, географічна-размышлініх, тыпаў з „агульнаю систэмай географічных ведаў”.

А што-ж уяўляе сабою „систэма агульна-географічных ведаў”, з якою робіцца ўвідзіц?

А гэта, зноў-ткі — „географічныя (раённыя)“ тыпы, толькі ўжо не сялянскай гаспадаркі, а наогул сельскай гаспадаркі, атрыманыя па даных 1916 году.

Апошнія даныя „захаплююць усе гаспадаркі бяз розніцы катэгорый, як сялянскі, так і прыватна-ўласніцкі”.

І вось, з гэтымі данымі робіці А. Смолічам як розные парадунаваніе даных 1923 г., атрыманых толькі з так называемых „тыповых сирэйдзін” гаспадарак, так і раёна, атрыманыя на падставе даных за 1916 г., зьяўлюючыя раёнамі, па якіх мэханічна нашываючыя даныя за 1923 г.

Выбачайце, падобныя прыёмы інакш, як складаныем аршынаў з пудамі, і называць цепіць.

А што датычыцца даных перапісу 1916 году, то мы і ня думалі супіречыць іх умелам выкарыстывать.

Тое-ж самае гаворыць і слова з нашае рэзэнзіі (якія чамусці падабалася А. Смолічу перакрыўляць па свойству): „Праўда, аўтар і не спрабуе рабіць раёнарыйне падваде матар’ялем сваёй доследу, а скірстоўвае гэтыя матар’ялы для характеристыкі тыповых раёнаў, якія вызначаюць ім па даных масавае статыстыкі за 1916 год, зусім ігноруючы такі факт, як Каstryчнікавая рэвалюцыя і змены ў сельскай гаспадарцы, якія адбыліся ў звязку з ёю”.

Тут, як бачыце, не адцігнене ігнараваныне Каstryчнікавай рэвалюцыі (як гэта быўлое А. Смоліч, як соцывільна-політычнага зьяўшчыка, а конкретнікі павучот „змен у сельскай гаспадарцы”, во ў чым справа.

І вось, калі, пасля такой блытапіі, А. Смоліч ганірыста ўздымает галаву і з вышыні птушынага палету начынае яшчэ нас „выпраўляць”, дык гэтае яго поза выкліке толькі смеху.

Але гэта позыцыя яму падабаецца і з яе інаваціяўленіем ўсім сваім цяжарам на падану намі ў рэзэнзіі клясыфікацію ўжываемых ім паказчыкаў, разбітае „заблытаваніе” намі катэгоріі і цэльні шрагам пытальнікам, настаўленых ні к сілу, ні к гораду, саўсім зьнішчыа паданую клясыфікацыю.

Даводзім, у сваіх чаргах, да ведама А. Смоліча, што падобная клясыфікацыя не зьяўляецца выдумкай „рэзэнзента” і ні нова ў літаратуры, а каб не заставацца іспісъменным, пават у такіх прыамтыўных пытаннях, і каб ні быць саматужнікам, шчыра рабіць зъвінчыць, увагу на азіміненне з існуючымі „прымітывістамі шаблонамі” наогул, а па даному пытанню прачытаць на першую чаргу хады-бы такія падручнікі, як вядомыя працы па расчынаванію Б. Н. Кніпovich і Н. П. Нікіндзіна.

Дайшто-ж па сутнасці, акрамя блытапіі, унёс А. Смоліч сваім тлумачэннем гэтых паказчыкаў?

У нашай рэзэнзіі вельмі выразна сказана, што ўжывлемыя А. Смолічам „паказчыкі” можна падзяліць на дзве групы:

1) Натуральнія (глеба, клімат, рельеф) і

2) Натуралістична-тэхнічныя (процант. судносіны культур. бязда на 100 дзесяцін, інш.).

Першая група харектарызуе ўмовы сельска-гаспадаркага вітвару, а другая самыя працэс.

Не падабленіца А. Смолічу тэрмін „натуральная” (у разуменіі — „естественные”), добра называючы іх прыроднымі (спрачача за гэта з Смолічам ня будзе, хайды даная намі назва і „згодна з беларускай тэрмінолёгіяй”). Але-ж Вы іх зразумелі. А раз зразумелі, дык чаму-ж крывацца і падымаць шум?

Мы падрабізіна не разబірем пытання аб tym, інакшы поўна ахапляючы паказчыкі-предпасылкі, прынігнутыя Смолічам (1-я група), усе ўмовы сельска-гаспадарчага вітвару, бо ды гэтага падрабавалася бірати месца, скажам толькі, што інакшы аўтар „Орг. сялян. г-кі ў раёне. Цэн. Бел.” карыстаецца пры раёнарыйні (ня глядзячи на ёсць адмоўных запыненняў) пераважна першую групую паказчыкаў (а інакш і зрабіц ён ня можа, бо па выпадку правадзімага ім, як ужо раней было сказана, парадунаванія пепараўнальных вялічынь гаспадарчы аздынкам вадыца, на даных 1923 году, на сходзіцца з гаспадарчымі аздынкамі расчынаванія атрыманых на данных за 1916 год). то атрыманыя раёны, па сутнасці, не зьяўлюючыся экономічнымі раёнамі.

Калі дадаць яшчэ да гэтага наяўнасць мэханічнай групой паказчыкаў і інтэрвалу на паказчыкі першасні групы, узятыя за падставу, ды калі зразумець усё гэта ня бываюшы, дык і стане зразумелым, „што блага” ў tym, што раёны рассыпаючыя на шэраг падраёны.

Праўда, А. Смоліч маўкіца прызнае адсутнасць вытрыманае методолёгіі расчынаванія але ён з тое нападае на нас з другога боку. Вельмі не падабающа яму:

I) „угледжванье непасрэднае залежнасць организаціі гаспадаркі ад натуральных (ші, па Смолічу, прыродных) умоваў”,

II) „пакланеніне перад спажыццёвым упывам сям'і на организацыйную структуру гаспадаркі” і

III) абяднаныне яго „з інонародніцкай, дробна-буржуазнай школай у сельска-гаспадарчай эканоміі”.

Разгледзім на парадку вельмі павярхоўную аргументацыю аўтара па гэтых пытаннях.

Па першаму пытанню ён кажа ў сваім лісце: „Калі мы хочам вытлумачыць сабе прыродную базу, на якой развіваецца пэўны тып гаспадаркі, дык гэта ніяк не (тут ён бярэ слова рэзэнзіі ў зыўшчаючыя кавычкі — Н.)” азначае, што сапраўднае развиціе гаспадаркі, як тэхнічны прагрэс і на яго наставе рост вытворчых (у рэзэнзіі зроблены апіск і замест вытворчых надрукавана — „технічных” — Н.) адкідасца (падкр. намі — Н.) і далей ізле запыненіе аб tym, што расчынаваніе не базіравалася „выключна на прыродных умовах краю”.

Тут-же А. Смоліч даводзіць да нашага ведама, што ня ён трываша погляду на інонародніцкую, а... „рэзэнзэнт” (!). Мэтод і аргументацыя, як бачыце, гостраумная, але паспрабуем яе разабраць.

Што азначае „вытлумачыць сабе прыродную базу, на якой развіваецца пэўны тып гаспадаркі”? Выхоўці, што пэўнай прыродной базе ўласціві пэўны тып гаспадаркі або наадварот. Інакш гэтага сцвярджэння разумець ня можна. Не разумее яго інакш і А. Смоліч, бо ён нікога не задумаваць аздынскі асобную вадыцу у тэй або іншы юнівеरсітэт, якія пытанні падобле вадыца, на тое, што конкретны тып гаспадаркі не аднавядзе „прыроднай базе” (апошніе відочы, лічыцца А. Смолічам жыцьцёвую недар’чысцю).

Акрамя таго, праца Смоліча здабрасціца вельмі частымі падкрэсліваннямі наўштат таго, што „у фармаваныі тыпу жывёлагадоўлі з яўлікае значынне павінны (?) менец судносіны ралік і прыроднае кармавое ялошчы” (падкр. намі — Н) і г. л.

Каб паказаць А. Смолічу адсутнасць у яго тлумачных дыялектычнага разуменія „залежнасць сельска-гаспадарчага разывіція ад розных фактараў”, мы хочам прынесць толькі дзве пытанні з Плеханава.

I) „Дзеянічнасць на прыроду па-за ім, чалавек зъвінчыць сваю ўласцівую прыроду. Ён разывівае ўсіе свае здольнасці, а паміж ім і зъвінчыць па-за прыладаў. Але ў кожны даны час мерадзяйніца візінатора мераід уже дасягнулага разывіція вытворчых сіл” (Н. Бельтава. К вопросу о развитии монистического взгляда на историю. Ст. 124; падкр. аўтрам).

II) „Разывіціе вытворчых сіл, якое вызначае сабою, нарашце, разывіціе ўсіх грамадзкіх адносін, вызначаеца асаблівасцюмі географічнага асяроддзінча. Але, раз вынікушы, даныя грамадзкія адносіні самі рабіць упісъ на разывіціць вытворчых сіл”. Такім чынам, то, што ў пачатку зъвінчыць вынікам, ў сваю чаргу, стаўніцца причынай” (Г. В. Плеханов. Основы марксизму, ст. 39; падкр. намі — Н).

Мы лічым, што тлумачэніе А. Смоліча вельмі дзялкі ад тлумачэння пададзеных у гэтых цытатах, бо насыціць разывіціць тыпу гаспадаркі непасрэдна па „прыродную базу” можа толькі экономісты, нічога агульнага ня маючы з марксизмам.

На другому пытанні, аб спажыцьсвым упрыненіем сямі на организацію вытворчых гадзін, аутар лісту абзяжоўшчыца ссылкаю на ст. 150 свае праны, дзе ён парою слоў (падаю іх цалком) з 150 старонак усіх аратіўскіх аўтам, што ў «інтэнсіўна-земляробчых раснах разлініці „коопэраты... і больш почымя формам колектывае гаспадаркі будучь менш наўбогіх дасыльную глебу (чаму?—Н.) і спагадливымі умовамі».

Ну што-ж: і „самы далёкі пункт замежы кулі да чаго-небудзь ды блізкі!“

Каб мы сталі крытыкага А. Смоліч згада яго паасобных „фраз“, то ия ведаю, што-б атрымалася ў кожных разе, можна было-б зрабіць з яго, што толькі пажадана.

Цікава, а мусіць А. Смоліч наўмысльна пасынае сваю працу супярочнымі меркаваннямі для таго, каб менш пры исходзяць шычынку?.. Але гэта ўжо яго справа.

У кожных разе, спажыцьсі фігуруе ў аутара, адніз з важнейшых умоў, ал іхіх залежнасць організацыя сялянскіх гаспадаркі ў Беларусі (?)... і паўтараенія гэтая умова даволі гаста.

Грауда, гаворыць аутар і аб рымку, але гэта ў яго толькі назім' іншым.

Аб ужыянні валаўога прыбыту, выражанага валерыстычна (як цалком, так і на паасобных гадзінах гаспадаркі), для мет выяўленія сельска-гаспадарчых тыпуў іх географічнай лёгкінасці, А. Смоліч імя „супірэчны“, пакідае ўсё-ж за намі права назваць імініяне быўліё—„штанинным быўліём“. Каб лакальні нашу няпісьменнасць, А. Смоліч прыцяггаета да дапамогу расійскую мову (лічучы відцы, што для нас гэта будзе больш зразумела), але дазвольце Вас, не абы які філософ і экономіст, запэўніць, што і па расійску пісьменныя людзі на кожущы—„масличные семена“, а звычайна говораць—„семена масличных“..., а ў гэтым-та і справа.

на першы раз раім прачытані працу Крымана—. Три отзыва о работах представителей мелкобуржуазной экономии».

Паўстае толькі пытанніе—як папаў А. Смоліч у гэтую школу? Яго напалоханасць і упартства адмаўленыне ад такога „шкоднага ярлыка“ прымушае нас думасць, што аутар „Орг. ся. г-кі ў раён. Цэн. Бел.“ залез туды не таму, што гэтая школа яму падабенша, а дзякуючы сваім, мяккім, кажуным, неасціржнікамі і свайму нежаданню личыніа з існуючымі тэорэтычнымі і методолагічнымі „ніблінамі“, якіх ён далёка не перарос.

У заключніне хоціцца яшчэ сказаць, што дарэмна А. Смоліч пашыраўся над нашымі здольнасцямі ў філософіі, бо яго „алейнае семя“, як глядзячы на глумачоніні (есен якіх нам і бяз Смоліча быў добра відомы), пакідае ўсё-ж за намі права назваць імініяне быўліё—„штанинным быўлілем“. Каб лакальні нашу няпісьменнасць, А. Смоліч прыцяггаета да дапамогу расійскую мову (лічучы відцы, што для нас гэта будзе больш зразумела), але дазвольце Вас, не абы які філософ і экономіст, запэўніць, што і па расійску пісьменныя людзі на кожущы—„масличные семена“, а звычайна говораць—„семена масличных“..., а ў гэтым-та і справа.

На гэтым мы і скончымімі свой адказ А. Смолічу, бо астатнія яго нявытрыманнія выпады на маюць прынцыповага характару і таму застанаўляцца на іх лічым непатрэбным.

N.

Ішто валаўы прыбытык звычайна з'яўляецца ў яго падстакаю.—Вядома не. Ён толькі прышынуты на прынцыпу: „каб было усяго патроху“.

Вось інакш таго, што Смоліч або іншыя прывадзімы ім аутары, першыя прапанавалі гэты мэтад,—можна пасправацца. Аднічасова можна пасправацца і інакш таго, што А. Смоліч назіравае гэты мэтад „буржуазным“ (!) і тым самым думася какос яго запушчы.

Дарэмна, сабысі дарэмна ўжыўвае такія прысымы, бо гэтаму могуць панерыша хіба толькі дзеяні, ды то, глядзячы, не нарадзяцца на пілнера, які можа напрасіць даказы такую дагму. Бо па аднаму тэму, што падобны мэтод пранікнуе *зароз* (над.—Н.) буржуазным эканомістам Студзінскі яшчэ ні знача, што гэты мэтод „буржуазны“ па свайі сутнасці (мы, разумеецца, не гаворым у даным выпадку аб деталях гэтага мэтоду).

І мы тут наўкам згодны з С. Г. Ужанскім, які кажа: „Г. А. Студзінскі, буржуазны тэорэтык, зрабіў якілі шыг уперад, стаўшы на шлях прызначэння об'ектуўна-сочысленічнай мэтоду, у чым ін збліжаецца (як і на ногу буржуазія), у азнаку ал А. Н. Чэлінскага (да і на ногу усіх дробна-буржуазных тэорэтыкаў), з асноўным падыходам марксистскай школы (С. Г. Ужанскій. Основныя измерытели состояния, эволюции и прогресса сельского хозяйства, ст. 10).

Інакш паходжанія самога мэтаду А. Смоліч таксама глыбока памыляеца, як ін ія Студзінскі з Котавым упіршыню загадылі аб гэтым мэтадзе, а Ў. І Ленін.

Так, яшчэ ў 1913 годзе У. І. Ленін пісаў: „Групоўка земляробчых гаспадарак па вялікіх плошчах, занімаемай або апрацоўваемай імі, ісць адзінай групоўка, ужывляемая... у значайнай большасці Эўропейскіх краін“.

„Але яна (гэтая групоўка—Н.) яўна недастатковая, бо зусім ня ўлічвае процесу інтэнсіфікацыі земліробства, росту затрат капіталу на адзінку земельнае плошчы ў выглядзе жывёлы, машын, палепшанага насення, палепшаных прыемаў культуры і г. д.“.

„Пагэтаму групоўка гаспадарак на колькасці зямлі у значайнай большасці выпадае ўносіці перазмернае спрашчэнне і нагрубленне ва ўяўленіне аб разынні земліробства“.

І далей: Групоўка гаспадарак па вялікіх грашовых картасціх прадуктаў, якія ня ўносяць у корм жывёле, робіць вялікі крок на сустрэчу... важнейшаму тэорэтычнаму запатрабаванню“ (Н. Ленін. Собрание сочинений, т. IX ст. 221, 222, 228).

Як можна з гэтых цытат уз'ёўніца, разважаніні А. Смоліча, аднона сурожніці падыходжанія гэтага мэтаду, з'яўляючы проста памылка, вынікаючай з нивечнага літаратуры.

Такім вынам, пункт рэпнізіі, аб далучанні А. Смоліча да наўонародніцкай школы, наўкам веўні, бо ўсе пералічаныя ў ім элементы (срэднія гаспадарка, натуралістычна-тэхнічныя паказнікі, узірание непасрэднае залежнасці тыпу гаспадаркі ад натуральных умоў і асбіція, ад *спажыцця сям'і*) у наўнасці.

Грауда, такі конгламэрэт элементаў не ва ўсякага наўонародніцкай напаткаеш, але ў гэтым, відаць, і сутнасць А. Смоліча.

Дзяржтэлеснік заявяе А. Смолічу аднона таго, што намі „беспадстаўна“ заічыноўшчыца гэтая катэгорія ў наўонародніцкіх багаж з'яўленіца і больш, ні менш, як пегаразуменіем, вынікаючым, зноў-ткі, з недастатковай сывяломасці аутара, бо падобнае заічыненне не выдзяленае новым. Раім Смолічу, раней, чым разважацца па гэтаму пытаннію, ажыціміца хоць крыху з марксістскай крытыкай наўонародніцкай школы, у прыватнасці,

Адказы рэдактар В. Кнорын

Члены рэдколегіі { A. Сянкевіч
M. Абрамчук